

Dosarul nr. 2ra-722/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: M. Frunze)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: M. Anton, V. Cotorobai, I. Țurcan)

Î N C H E I E R E

29 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Vîrtosu Tatiana împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Igor Doroftei, Consiliul com. Stăuceni, mun. Chișinău și Primarul com. Stăuceni, mun. Chișinău cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 28 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și s-a menținut hotărârea din 02 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru

c o n s t a t ă :

La 02 ianuarie 2019 Vîrtosu Tatiana a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Igor Doroftei, Consiliul com. Stăuceni, mun. Chișinău și Primarul com. Stăuceni, mun. Chișinău cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la 02 ianuarie 2008 a fost angajată în funcția de șef a IMSP „Centrul de Sănătate Stăuceni”.

Prin decizia nr. 8/3 din 20 noiembrie 2015 a Consiliului com. Stăuceni, mun. Chișinău a fost concediată din funcția deținută în temeiul art. 263 lit. b) din Codul muncii.

Nefiind de acord, la 23 noiembrie 2015 s-a adresat în instanța de judecată, solicitând anularea deciziilor nr. 7/1 din 21 octombrie 2015 și nr. 8/3 din 20 noiembrie 2015 a Consiliului com. Stăuceni, mun. Chișinău, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru perioada

absenței forțate de la muncă, începând cu data eliberării până la restabilirea în funcție, și repararea prejudiciului moral.

Prin hotărârea din 29 ianuarie 2016 a Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău, acțiunea sa a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 14 aprilie 2016 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de către ea, s-a casat integral hotărârea din 29 ianuarie 2016 a Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău și s-a emis o hotărâre nouă de admitere a acțiunii. S-au anulat deciziile nr. 7/1 din 21 octombrie 2015 și nr. 8/3 din 20 noiembrie 2015 a Consiliului com. Stăuceni, mun. Chișinău. A fost restabilită în funcția de șef a IMSP „Centrul de Sănătate Stăuceni”. S-a încasat din contul Consiliului com. Stăuceni, mun. Chișinău în beneficiul său salariul mediu pentru perioada absenței forțate de la muncă, începând cu data eliberării – 07 decembrie 2015 până la emiterea deciziei instanței de apel privind repunerea ei în funcție – 14 aprilie 2016. S-a încasat din contul Consiliului com. Stăuceni, mun. Chișinău în beneficiul său suma de 15.583,70 de lei cu titlu de prejudiciu moral în mărimea unui salariu mediu și 3.000 de lei cheltuieli de asistență juridică.

Prin încheierea din 20 iulie 2016 a Curții Supreme de Justiție, s-au considerat inadmisibile recursurile declarate de Consiliul com. Stăuceni, mun. Chișinău, IMSP „Centrul de Sănătate Stăuceni” și Pavlov Ludmila.

Din motiv că Consiliul com. Stăuceni, mun. Chișinău nu a executat benevol decizia irevocabilă din 14 aprilie 2016 a Curții de Apel Chișinău, la 19 aprilie 2016 s-a adresat executorului judecătoresc Igor Doroftei pentru executare silită.

A menționat reclamanta că prin încheierea nr. 064-707/16 din 19 aprilie 2016 a executorului judecătoresc Igor Doroftei, s-a dispus intentarea procedurii de executare a documentului executoriu nr. 3a-501/16 din 14 aprilie 2016 eliberat de Curtea de Apel Chișinău privind restabilirea ei în funcția de șef a IMSP „Centrul de Sănătate Stăuceni”, încasarea din contul Consiliului com. Stăuceni, mun. Chișinău în beneficiul său a salariului mediu pentru absența forțată de la muncă începând cu data eliberării – 07 decembrie 2015 până la emiterea deciziei instanței de apel privind repunerea ei în funcție – 14 aprilie 2016, precum și încasarea sumei de 15.583,70 de lei cu titlu de prejudiciu moral și 3.000 de lei cheltuieli de asistență juridică.

La 03 iulie 2017 s-a adresat cu acțiune în instanța de judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Igor Doroftei, Consiliul com. Stăuceni, mun. Chișinău și Primarul com. Stăuceni, mun. Chișinău, solicitând constatarea încălcării dreptului ei la executarea în termen rezonabil a deciziei irevocabile din 14 aprilie 2016 a Curții de Apel Chișinău și repararea prejudiciului moral.

Prin hotărârea irevocabilă din 26 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani (menținută prin decizia din 13 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău și încheierea din 20 iunie 2018 a Curții Supreme de Justiție), s-a admis în parte acțiunea. S-a constatat încălcarea dreptului ei la executarea în termen rezonabil a deciziei din 14 aprilie 2016 a Curții de Apel Chișinău. S-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul său suma de 5.000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și 3.000 de lei cheltuieli de asistență juridică. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

A susținut Vîrtosu Tatiana că deși s-a constatat deja încălcarea dreptului ei la executarea în termen rezonabil a deciziei irevocabile din 14 aprilie 2016 a Curții de Apel Chișinău, totuși până în prezent Consiliul com. Stăuceni și Primarul com. Stăuceni, mun. Chișinău continue cu rea-credință să se eschiveze de la executarea actului judecătoresc nominalizat, încălcându-i astfel dreptul garantat de art. 6§1 din CțEDO.

A notat că executorul judecătoresc Igor Doroftei a expediat somații în adresa debitorului și a întocmit procese-verbale cu privire la contravenție în privința debitorului, însă cu toate acestea acțiunile întreprinse întru executarea forțată a documentului executoriu nr. 3a-501/16 din 14 aprilie 2016 eliberat de Curtea de Apel Chișinău, au fost ineficiente.

A precizat reclamanta că prin hotărârea irevocabilă din 26 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani (menținută prin decizia din 13 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău și încheierea din 20 iunie 2018 a Curții Supreme de Justiție), s-a constatat încălcarea dreptului ei la executare în termen rezonabil a deciziei irevocabile din 14 aprilie 2016 a Curții de Apel Chișinău, *pentru perioada de la 14 aprilie 2016 – până la 26 octombrie 2017*.

În acest context, consideră că în prezentul litigiu urmează să fie constatată încălcarea dreptului ei la executarea în termen rezonabil a deciziei irevocabile din 14 aprilie 2016 a Curții de Apel Chișinău pentru perioada de la 27 octombrie 2017 – până la emiterea unei hotărâri judecătorești în cauza respectivă, cu încasarea în beneficiul său a despăgubirii morale, pe care o estimează în mărime de 30.000 de lei.

Astfel, a solicitat Vîrtosu Tatiana admiterea acțiunii, constatarea încălcării dreptului ei la executarea în termen rezonabil a deciziei irevocabile din 14 aprilie 2016 a Curții de Apel Chișinău *pentru perioada de la 27 octombrie 2017 – până la data emiterii hotărârii judecătorești*, încasarea din contul Ministerului Justiției în beneficiul său a sumei de 30.000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 02 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost admisă parțial. S-a constatat încălcarea dreptului Tatiane Vîrtosu la executarea în termen rezonabil a deciziei irevocabile din 14 aprilie 2016 a Curții de Apel Chișinău *pentru perioada de la 27 octombrie 2017 – până la 02 aprilie 2019*. S-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul Tatiane Vîrtosu suma de 6.000 de lei cu titlu de prejudiciu moral. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 22 aprilie 2019 Ministerul Justiției a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 18 octombrie 2019 a prezentat partea motivată a cererii de apel, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii din 02 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii depuse de Tatiana Vîrtosu ca neîntemeiată.

La 02 mai 2019 Primarul și Consiliul com. Stăuceni, mun. Chișinău au depus cerere de apel nemotivată, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii depuse de Tatiana Vîrtosu ca neîntemeiată.

Prin încheierea din 29 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de Primarul și Consiliul com. Stăuceni, mun. Chișinău, din cauza că nu au fost prezentate motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul.

Prin decizia din 28 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Ministerul Justiției și s-a menținut hotărârea din 02 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Prima instanță și instanța de apel au motivat soluțiile prin faptul că potrivit art. 356 alin. (1) din Codul muncii, angajatorul este obligat să execute imediat, conform Codului de procedură civilă, hotărârea (decizia) instanței de judecată despre restabilirea drepturilor salariatului ce decurg din raporturile de muncă și din alte raporturi legate nemijlocit de acestea.

Or, la actele cauzei nu se atestă dovezi incontestabile, prin care s-ar confirma faptul executării de către Consiliul com. Stăuceni, mun. Chișinău a deciziei irevocabile din 14 aprilie 2016 a Curții de Apel Chișinău.

Au constatat instanțele de judecată ierarhic inferioare că neexecutarea deciziei irevocabile din 14 aprilie 2016 a Curții de Apel Chișinău nu poate fi imputată Tatianei Vîrtosu și executorului judecătoresc Igor Doroftei, deoarece ultimii au întreprins toate măsurile necesare în vederea executării acesteia.

Referitor la conduita autorităților responsabile de executare a hotărârii judecătorești – Consiliul și Primarul com. Stăuceni, mun. Chișinău, instanțele de judecată au stabilit că nu poate fi reținut ca motiv de neexecutare a hotărârii faptul că suma salariului încasat este incertă, or, debitorii nu au achitat Tatianei Vîrtosu nici suma recunoscută de către aceștia.

Consiliul com. Stăuceni, mun. Chișinău în calitate de autoritate publică avea obligația pozitivă de a întreprinde măsuri în vederea executării deciziei irevocabile din 14 aprilie 2016 a Curții de Apel Chișinău, care însă nu a fost executată integral nici până în prezent, fiind astfel încălcat dreptul Tatianei Vîrtosu la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești pentru perioada de la 27 octombrie 2017 – până la 02 aprilie 2019.

Referitor la pretenția privind repararea prejudiciului moral, (reieșind din criteriile prevăzute de lege pentru determinarea unei reparații echitabile a prejudiciului solicitat, în funcția de circumstanțele cauzei în cadrul căreia a survenit neexecutarea, precum și de pretențiile invocate, de complexitatea cauzei, de comportamentul părților, de conduita autorităților publice, de durata încălcării și de importanța procesului pentru Tatiana Vîrtosu), instanțele de judecată au considerat că suma de 6.000 de lei este suficientă pentru compensarea despăgubirii morale cauzate reclamantei prin neexecutarea deciziei irevocabile din 14 aprilie 2016 a Curții de Apel Chișinău pentru perioada 27 octombrie 2017 – până la 02 aprilie 2019, care este una reală, rezonabilă și echitabilă ca mărime.

Or, cuantumul prejudiciului moral pretins de Vîrtosu Tatiana în mărime de 30.000 de lei este vădit disproporțional și excesiv în raport cu criteriile stabilite la caz și principiul general al echității.

La 21 februarie 2020 Ministerul Justiției reprezentat de Pantea Daniel în baza procurii nr. 20 din 12 februarie 2020 a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 28 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 02 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii ca neîntemeiată.

În motivarea recursului Ministerul Justiției a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, declarând că Curtea de Apel Chișinău a examinat superficial prezenta speță,

apreciind arbitrar probele administrate, cu interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept material.

A susținut recurentul că autoritatea responsabilă de executare a hotărârii judecătorești a întreprins toate măsurile, care puteau fi în mod rațional întreprinse, pentru executarea deciziei irevocabile din 14 aprilie 2016 a Curții de Apel Chișinău.

Instanța de apel la emiterea deciziei contestate nu a ținut cont de prevederile art. 5 alin. (2) din Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011, care stipulează că la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, instanța de judecată poate decide că simpla constatare a încălcării dreptului reprezintă prin sine constituie o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia la 28 noiembrie 2019.

Potrivit scrisorii de însoțire nr. 563, decizia motivată a instanței de apel a fost expediată în adresa Ministerului Justiției la 22 ianuarie 2020 (f.d. 170), însă nu se atestă date când a fost recepționată de către recurent.

Totodată, din conținutul cererii de recurs rezultă că Ministerul Justiției a luat cunoștință de decizia recurată la 20 februarie 2020, accesând pagina oficială web a Curții de Apel Chișinău (f.d. 173, 179).

Astfel, recursul declarat de Ministerul Justiției la 21 februarie 2020, este în termen.

La 25 martie 2020 în adresa Tatianeî Vîrtosu, Consiliului com. Stăuceni, Primarului com. Stăuceni, mun. Chișinău și executorului judecătoresc Igor Doroftei au fost expediate copiile recursului declarat de Ministerul Justiției, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referințelor, însă părțile nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv (f.d. 183).

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Justiției nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevalidativ și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de Ministerul Justiției asemenea aspecte nu se regăsesc.

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Ministerul Justiției ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nicolae Craiu

Mariana Pitic